

Slides: kortlink.dk/mrsh

Scenarier er fremtiden

WORKSHOP 7 – DANSK I MANGE RETNINGER 2019

JANNE HØJRUP NIELSEN, LÆRER OG STUD.PÆD., DPU, AU, JANNEHOJRUP@GMAIL.COM

SIMON SKOV FOGT, LEKTOR, PH.D., KP: SIFO@KP.DK

1

Dagsorden

Kort indføring i scenariedidaktik v. Simon Skov Foug: **20 min.**

Case: *Sagen om Benjamin* v. Janne Højrup Nielsen: **20 min.**

Diskussion: Er scenarier fremtiden?: **30 min.**

2

Scenariedidaktik

SIMON SKOV FOGT, LEKTOR, PH.D., KP, SIFO@KP.DK

3

Scenariedidaktik

Der er meget bredt forskningsmæssigt belæg for, at den bedste måde at lære på er ved i en **social sammenhæng** at **forholde sig til et problem** i et **meningsfyldt scenarie** (et forestillings- og handlingsforløb med flere mulige udfald) (Dewey, 1906; Bundsgaard, 2005; Blumenfeld et al., 2006; Shaffer, 2006; Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2011, 2012; Sawyer, 2014; Fougat, 2015, 2018; Hanghøj, Misfeldt, Bundsgaard, Fougat & Hetmar, 2017).

Det faglige skal anvendes. Fx ved at udarbejde en reklame for egen skole, at fremstille boganmeldelser til gavn for andre, søge jobs, udarbejde rejsebeskrivelser, fremstille bræt- eller computerspil, lave cirkus osv..

Faglighed er noget, man gør – sammen med andre

Udfordringer mødes altid i **SITUATIONER** (Bundsgaard, Misfeldt and Hetmar 2011, p. 128)

SITUER (Lave & Wenger, 2003)

HVAD ER
SCENARIO
DIDAKTIK?

4

Scenariedidaktik

Scenariedidaktik er anvisning på at planlægge, gennemføre og evaluere **"Scenariebaseret undervisning"** ... undervisningsforløb, hvor eleverne simulerer – evt. i roller – en **meningsfuld praksis frem** (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2012, p. 301)

Faglighed er noget, man gør. **Det**

Strukturerede ne

FUNDERET I VIRKELIGHEDEN UDEN FOR SKOLEN
Med blik for verden uden for skolen: Viden- og praksisformer fra domæner uden for skolen (Hanghøj et al., 2017)

HVAD ER
SCENARIO
DIDAKTIK?

5

Lyset på skolestien: News Desk

Elevrådets ønske om lys på en cykelsti i kommunen

Gentagne forsøg på kontakter til kommunalbestyrelsen

Producerede en avis herom – 500 eksemplarer

3 mdr. senere var der lys

6

Reklamer for det lokale erhvervsliv

7

Boganmeldelser

Opdatering af skolebiblioteket

Multimodal kunststudstilling – parafrase på Dan Turèll

Jeg skulle have været et æg
Et æg med skæg
På hage og kind
Hønsææg, strudsæg
En struds
himmelhøj, tordnende
"The big æg"
En hård nød
Med skald
Stor skald,
tyk skald, bred skald
Ligget og trillet, formålsløst rundt
runt og rundt
frem og tilbage
fra rede til by
runt om i reden

runt om byen
runt om det hele
Måske endda en dag
på en 'g' dag
den bedste dag
ville man
kunne høre det knitre
knitre og knage
der er gået dage
Jeg ville blive en struds
en lille struds
gå rundt
pippe og kvadre
kvadre og kvadre
hele dagen
se på de store
langsomt blive til dem
teenager til voksen

Storartet
hurtig og fornem
hurtigere end andre der var hurtige
løfte fra dem
tage benene på nakken
Gange 1 2 3
så hurtigt
at det på et tidspunkt kunne blive nok
at det hårde underlag stadig kunne føles
men alligevel føle mig vægts og flyvende
Vindens susen
og forslaget på at gøre det umulige
og præstationen af at gøre det umulige,
at flyve uden at det var meningen fra start
at altting ville blive mindre og mindre
ø7

9

Faglighed

Faglighed er noget, man gør – sammen med andre

Fælles Mål: Viden og færdigheder

Viden og handling

20

Fem dimensioner af faglighed

Viden, procedurer, opgaver og artefakter
Et sprog til at tale om verden og til at beskrive den (fakta), opgaver der skal løses (procedurer), samt ting, redskaber og teknologier som anvendes (artefakter).

En systematisk tilgang til verden
En måde at stille spørgsmål, til at undersøge og løse opgaver (artefakter).

En social konstellation
En selvforståelse (rolle) og en position i et system af relationer (position), samt en måde at kommunikere på (kommunikationsformer) og indgå i sammenhængende forløb på (storylines).

En interesse
En måde at opfatte noget som værdifuldt, rigtigt og forkert (værdier), et fokus på løsning af særlige typer af opgaver (interesser) og en måde at begrunde sine handlinger på (motiver).

Et perspektiv
En måde at opfatte noget som værdifuldt, rigtigt og forkert (værdier), et fokus på løsning af særlige typer af opgaver (interesser) og en måde at begrunde sine handlinger på (motiver).

HVAD ER
SCENARIO
DIDAKTIK?

11

Fem dimensioner af faglighed

En læge, som har viden om medicin og kender metoder til at give den, men som ikke har en bevidsthed om, at han er en del af en social konstellation, har en interesse i at gøre patienten rask og som mangler perspektiv på verden er en **DÅRLIG LÆGE!**

En elev, som ved, hvad en metafor er, men ikke forstår, hvorfor man skal vide det, og hvad man skal gøre med denne viden, er ilde stedt

HVAD ER
SCENARIO
DIDAKTIK?

12

Morale

Undervisning i skolen skal gøre det muligt for elever at **anvende** faglighed i meningsfulde situationer

- Begreber, diskurs, viden
- Metoder: En systematisk tilgang til verden
- En social konstellation
- En interesse
- Et perspektiv

13

Scenariedidaktik

Undervisnings to niveauer

Undervisningsniveauet: **Læring:** Skrive for at lære

Scenarieniveauet: **Produktion:** Skrive for at afdekke sandhed

20

Undervisningens to niveauer

15

Når scenariet bliver for skolsk

Farmer Alfred has three times as many chickens as cows. Altogether, there are 60 legs in the barn. How many cows does farmer Alfred have? (Voss, 2018, p. 2)

Læring ← → Produktion

16

Når scenariet bliver for produktionsorienteret

"Vi vil filme"! (Foug, 2015)

Deadline nærmer sig

Fagligheden drukner i produktmål (Bundsgaard, 2005)

Læring ← → Produktion

17

Udfordring

Udfordringen i scenariebaserede undervisningsforløb er at balancere scenarioniveau (produktion) i forhold til skolen (læring) (Foug, Misfeldt & Shaffer, in press)

LÆRING ER EN FORSTYRRELSE I PRODUKTIONSPROCESSEN

18

Sorter fra

Ikke alt i scenariet uden for skolen er relevant i skolen
 Magt og roller
 Filminstruktøren: Manglende magt (Hetmar, 2017)
 Spilfabrikken: Løn- og arbejdsforhold (Misfeldt, 2017)
 Spor gennem Australien: Pakkede kufferten (Foug, 2001)
 Scenarierne skal kompleksitetsreduceres

19

Løsningen?

STRUKTUR

En stramt styret **faseopdelt** proces www.kortlink.dk/r5sk (Foug, 2018)
Vurderingsfokus (Foug, Berge, Gedde-Dahl & Øgreid, 2014)
Timeouts (Nortvig, Jørnø & Gundersen, 2017)

20

Vurderingsfokus – norsk skrivedidaktik

Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni")
 Vurdering af **få, udvalgte** faglige områder i hver fase:
Vurderingsfokus (Foug, Berge, Gedde-Dahl & Øgreid, 2014)
 Orienter eleverne mod det faglige (Højgaard, 2007)
 Almendidaktiseret (Foug, 2015)

21

Case: Kortfilm

Bestillingsopgave fra "Statens Filmakademi"

8.kl. skal producere kortfilm ud fra arketyperiske konflikter (ny elev i klasse, forelskelse, mobning)

Berettermodellen

Aktantmodellen

Undervise 6.kl. i de to modeller

Læreren er konsulent for Filmakademiet

Forskeren er observatør for Filmakademiet (Foug, 2018)

22

Stramt styret faseopdelt proces med vurderingsfokus

- Introduktion: Rammesætning
- Kortfilmens dramaturgi: **Aktantmodellen, berettermodellen, rekvisit**
- Idégenerering, ud fra tema: **Idé, rekvisitter**
- Storyboards: **Bærende idé, dramaturgi, symboler**
- Optage: **Showing og telling**
- Redigere: **Klipning**
- Formidling: Præsentation

23

Stramt styret faseopdelt proces med vurderingsfokus

Fagligt input

KONSULENTGODKENDELSE

KONSULENTGODKENDELSE

KONSULENTGODKENDELSE

KONSULENTGODKENDELSE

- Introduktion: Rammesætning
- Kortfilmens dramaturgi: **Aktantmodellen, berettermodellen, rekvisit**
- Idégenerering, ud fra tema: **Idé, rekvisitter**
- Storyboards: **Bærende idé, dramaturgi, symboler**
- Optage: **Showing og telling**
- Redigere: **Klipning**
- Formidling: Præsentation

24

Kaliber – Scenariebaseret danskundervisning til udskolingen

21

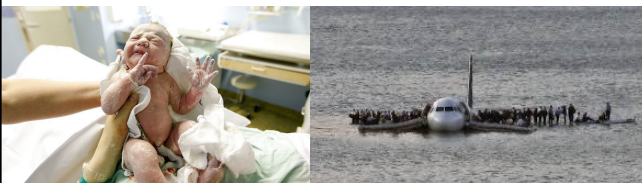
STRUKTUR: SEKS FASER med vurderingsfokus

- Wake up: **HEY – sætter scenen**
- Jeres verden: **Elevernes livsverden**
- Fagligt loop: **Et fagligt hovedfokus**
- Forberedelse: **Planlæg produktion**
- Produktion
- Evaluering

26

Ind og ud af scenariet: Timeouts

Den virkelige verden ('PRODUKTION') vs. undervisning (LÆRING)

27

Ind og ud af scenariet: Timeouts

Mulighed for at kalde timeout

Scenariedidaktik - opsummering

Scenariedidaktik er anvisning på at planlægge, gennemføre og evaluere "Scenariebaseret undervisning ... undervisningsforløb, hvor eleverne sammen simulerer – evt. i roller - en meningsfuld praksis frem mod et reelt produktionsmål (Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar, 2012, p. 30)

Faglighed er noget, man gør: Produktion

Inspireret af verden uden for skolen

Fem dimensioner af faglighed: Viden og handling

Strukturerede processer

Balancering mellem læring og produktion

Sorter fra

Vurderingsfokus

Timeouts

29

Case: Sagen om Benjamin

JANNE HØJRUP NIELSEN, LÆRER OG STUD.PÆD., DPU, AU.

JANNEHOJRUP@GMAIL.COM

30

Rammerne

7. årgang – 52 elever – 2 lærere

Livlig klasse – en del uro – en del sociale udfordringer

6/7 parallellagte dansklektioner om ugen

100% fælles planlægning og tæt samarbejde mellem dansklærerne (og matematik- og engelsklærere)

31

Medieudvalgte	Medieudvalgte	Medieudvalgte
Medier og Musik	"Her&Nu"-tekster, fx rap. Brug af sociale medier. Reality-genren	Årsplan, temaer, 2017-2018 Kulturen, film Kulturen/fantasi Egensproduktion af film og reality-tv. "De 7 dødsynder" – LOC
Litteratur	Faglitteratur Journalistik Digte Kortfilm Reklamer Tegneserier Billedbøger Graphic Novels Science Fiction, eventyr, krimi, gyser, fantasy osv.	
Historie	"Et billede af Danmark" Besættelsestiden/krig Kærlighed – og det, der ligner Ondskab Selvsansettelse Identitet	
Geografi	Østasien (12-13)	Rejsejournal

32

Hvad skal forløbet kunne?

Introducere både avisen, krimien og gyset

Vække fantasi og lyst til at lære mere, høre mere, gøre mere

Motivere til selvstændigt arbejde

Trække linjer til fremtidige forløb

33

Sagen kort fortalt (som ikke fortælles til eleverne)

Et midaldrende ægtepar, der har levet ret isoleret, er kørt galt i bil og er begge omkommet lidt uden for Nr. Snede. Da broren til den omkomne kvinde ankommer til deres hjem for at tømme det, finder han en meget omtåget og forkommen dreng i kælderen. Drengen er Benjamin, nu 13 år gammel, der forsvandt, da han var 5 år.

Drengen er nu på intensivafdelingen. Han er stabil, men meget påvirket. Han er lille af sin alder, og hans tilstand og udseende bærer generelt præg af de mange års fangenskab. Han er genforenet med sin mor, som er hos ham på sygehuset.

Derudover enkelte sidehistorier, der fås gennem interviews med vidner

34

Alt det praktiske...

At skrive en artikel om en gammel sag om kidnapning

At gøre en kælder klar

At finde på vidner og gøre en præsentation af dem klar

Rollefordeling og styr på historien

Samarbejde med pedel: Stille op til pressemøde

35

Lektion 1 – optakt uden afsløring

"Vi skal øve os i at skrive artikler"

Introduktion af nyhedskriterier, der synliggøres i klasserne

Vi læser en nyhedsartikel og finder nyhedskriterierne deri

Introduktion til erfarings- og ekspertvidner

Vi læser en nyhedsartikel og finder frem til dens brug af et erfarings- og et ekspertvidne

Forløbets målsætning gennemgås og synliggøres

36

Forløbets målsætning

NYHEDSARTIKLEN OG NYHEDSKRITERIERNE

Alle får kendskab til nyhedsartiklen og til nyhedskriterierne

De fleste producerer en nyhedsartikel og kan redegøre for nyhedskriterierne i den

Nogle får igennem samarbejde originale idéer til, hvordan en nyhedsartikel kan vinkles

ERFARINGS- OG EKSPERTKILDER

Alle får kendskab til, hvad forskellen er på et erfarings- og ekspertkilde

De fleste gør brug af erfarings- og ekspertkilder i deres produktion af en nyhedsartikel

Nogle bruger deres kritiske sans til at sortere i informationerne fra kilderne (tjekker information, er opmærksomme på egne interesser og personlige relationer)

37

Lektion 2 – lad os så komme i gang

Lærere som chefredaktører

Der er sket en ulykke!

I er journalister, der arbejder sammen i makkerpar, og der er pressemøde

Tag noter, optag, undr jer, skriv spørgsmål ned

"Hvad skal I mon bruge noter til?" – en nyhedsartikel

Kort pressemøde afholdt af politiet – overordnet orientering om sagen. Ingen mulighed for at stille spørgsmål

"Journalisterne" går i gang med at skrive artiklen – men indkaldes til nyt pressemøde efter 30 minutter

Navnene på de to omkomne frigives, og "journalisterne" får udleveret en artikel fra 2007

38

Sagen om Benjamin...

"Har vi gået i børnehaven med ham?"

"Hvad er det her for noget?"

Masser motivation og undren – og en lille smule modstand

39

Lektion 3

DEN FØRSTE KORTE NYHEDSARTIKEL FÆRDIGGØRES

SAGENS HOVEDPERSONER GENOPFRISKES INTERVIEWS TILBYDES

40

POLITI

Benjamin Andersen som 5-årig.

Der er ikke frigivet billeder af ham nu – han er indlægt.

41

POLITI

Marie Louise Jacobsen og Morten Lysberg

Nu afdøde.

42

POLITI

Mulige kilder til artikel

43

POLITI

Overlæge Marianne Christensen

Behandler Benjamin Andersen og kan måske give oplysninger om hans helbred og tilstand

44

POLITI

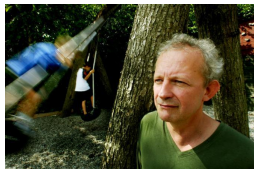

Socialrådgiver Irene Mouritzen

Arbejder i Ikast-Brande Kommune med udsatte familier. Kan måske give oplysninger om, hvordan Benjamins familie kan få hjælp fremadrettet

45

POLITI

Børnepsykiater Jens Haugaard List

Kender ikke Benjamin personligt. Kan måske give oplysninger om, hvilke konsekvenser, bortførelsen vil få for Benjamin, og hvilke behov han vil have fremadrettet for at få det godt igen.

46

POLITI

Skoleleder Jørgen Kvist-Madsen

Leder af den skole, Benjamin skal gå på, når han er klar igen.
Kan måske give oplysninger om, hvordan man fra skolens side kan støtte op omkring Benjamin, som jo ikke har gået i skole i 7 år.

47

POLITI

Mor Alice Andersen

Vil måske fortælle om tiden, hvor Benjamin var væk og om, hvordan det er at få ham tilbage.

48

POLITI

Bror til afdød kvinde Jens Kristian Jacobsen

Vil måske fortælle, hvordan det var at opdage, hvad hans søster og svoger havde gjort og om, hvordan det var at finde Benjamin i husets kælder.

49

POLITI

Nabo til gerningsstedet Pernille Heilberg Aske

Kan måske fortælle om, hvordan manden og kvinden, der boede i huset, var. Måske har hun set eller hørt noget, som kan belyse, hvordan Benjamin har haft det.

50

POLITI

Benjamins barndomsven Mathias Østergaard Jørgensen

Måske kan Mathias huske Benjamin fra tiden, før han forsvandt. Måske kan Mathias fortælle historier om, hvordan Benjamin var, og om, hvordan det var at være hjemme hos Benjamin og Alice.

51

Lektionens opgave

Ud fra interviews med vidner skal der skrives en længere artikel

Hvad er vigtigst i jeres artikel – vinkling – fakta og følelser

Vælg vidner

Forbered spørgsmål

Søg fakta om kidnapning, tavshedspligt, vidner osv.

52

Lektion 4 – gerningssted og interviews

Gerningsstedet er åbnet! "Journalisterne" besøger det og må tage billeder

Interviews. Lærere i roller som vidner

- Fokus på at svare på elevernes spørgsmål uden at forlade rollen
- Reagere på åbne og lukkede spørgsmål
- Enkelte fælder: Ingen minder, tavshedspligt, choktilstand

Artikelskrivning startes op

53

Lektion 5 – skrive skrive skrive

Det endelige produkt afleveres som en gruppestil, der også udgives til forældrene i forbindelse med et klassearrangement

Forløbet glider over i krimi og gys, hvor eleverne arbejder med at skabe uhygge – både i deres skriftsprog, i forbindelse med oplæsning og som totalteater

54

Efterfølgende refleksion

Mere motivation – også blandt lærerne

Elever vindes i løbet af forløbet, med tabes i den sidste fase

Det færdige produkt – hvad skal vi med det?

Mere proces end produkt?

Sårbarheden: Gå med på forløbets præmis

→ større end ved traditionel undervisning, men: Flere går med!

55

Diskussion

JANNE HØJRUP NIELSEN, LÆRER OG STUD.PÆD., DPU, AU: JANNEHOJRUP@GMAIL.COM

SIMON SKOV FOUGT, LEKTOR, PH.D., KP: SIFO@KP.DK

56

Diskussion: Er scenarier fremtiden?

Balancen mellem læring og produktion?

Balancen mellem produkt og proces?

Elevernes motivation?

57

Tak for ordet

JANNE HØJRUP NIELSEN, LÆRER OG STUD.PÆD., DPU, AU. JANNEHOJRUP@GMAIL.COM
SIMON SKOV FOUGT, LEKTOR, PH.D., KP: SIFO@KP.DK

28
